

Energidepartementet

Vår dato	22.04.24
Deres dato:	31.03.24
Vår referanse	JEF
Deres referanse	25/933

Høring av ordning for likebehandling av fjernvarmekunder i husholdningene

Vi viser til høring av 31. mars 2025 med forslag om Norgespris og strømstønad til husholdninger som bruker fjernvarme, der fjernvarmekunder i husholdninger likebehandles med strømkunder. Fornybar Norge støtter forslaget.

Fornybar Norge organiserer fornybarnæringen og vårt formål er å bidra til at Norge hurtigst mulig blir et bærekraftig nullutslippssamfunn med vekst og verdiskaping basert på fornybar energi, elektrifisering og annen utslippsfri energibruk. Vi har om lag 400 medlemmer i hele verdikjeden, inkludert fornybar energiproduksjon på land og til havs, fjernvarmeleverandører, nettselskaper, entreprenører, strømsalg, leverandører og rådgivere.

Våre hovedpunkter:

- Fornybar Norge er glad for at myndighetene anerkjenner fjernvarmens rolle i energisystemet ved at husholdningskunder med fjernvarme likestilles med øvrige husholdningskunder.
- Uten likebehandling risikerer man at mange husholdninger går over til oppvarming med strøm, stikk i strid med regjeringens uttalte mål.
- Fjernvarme er en god tjeneste for energisystemet, kundene må derfor ivaretas samtidig som aktørene må ha konkurransedyktige rammebetingelser.
- Vi støtter at fjernvarmekunden, i likhet med strømkunden, får valget mellom to ordninger; én avtale om Norgespris med bindingstid og én avtale om løpende strømstøtte til fjernvarmekunder. Dette bør kombineres med god informasjon ut til kundene.
- Vi støtter at også husholdningskunder tilknyttet nærvarmeselskap kan velge mellom Norgespris og strømstønad uten at det går på bekostning av nærvarmeselskapene.
- For å opprettholde likebehandlingen bør bindingstid og evt. forbrukstak harmoniseres med Norgespris for strøm.
- Vi støtter at fjernvarmeselskapene administrerer ordningen mot kunden og mener administrasjonen må gjøres enkel.

Bakgrunn

Fornybar Norge har besvart høringen om Norgespris til strømkunder i eget høringssvar. Fornybar Norge forstår regjeringens ønske om å skjerme forbrukerne fra til tider store prisvariasjoner i kraftmarkedet. Vi støtter formålet med Norgespris-ordningen, men ser behov for justeringer, og viser til innsendt høringssvar for detaljer om dette.

Når Norgespris for strømkunder innføres er Fornybar Norge glad for at myndighetene med det fremlagte forslaget likestiller fjernvarmekunder i husholdningene med øvrige husholdningskunder som benytter strøm til oppvarming. Fjernvarme avlastar kraftnett og strømbruk og kommer dermed først og fremst samfunnet til gode på systemnivå. Den enkelte husholdningskunde er kun ute etter tjenesten oppvarming og varmt tappevann, og er relativt likegyldig til hvilken teknologi som benyttes. Dersom fjernvarmekunder ikke opplever at de likebehandles med strømkunder er det grunn til å tro, slik departementet beskriver, at flere fjernvarmekunder vil gå over til oppvarming basert på strøm. Dette vil være stikk i strid med regjeringens mål om 10 TWh redusert strømbruk i bygningsmassen og gi økt effektbelastning i et allerede presset kraftnett i urbane områder.

Strømsøtteordningen har vært svært utfordrende for fjernvarmen ved at fjernvarmeleverandørene selv, i motsetning til strømselskapene, har måttet dekke kompensasjonen for redusert pris til husholdningskundene. Dette har kostet fjernvarmeaktørene over to milliarder kroner. Dersom fjernvarmeleverandørene også skulle dekke kostnadene ved innføring av Norgespris til fjernvarmekunder ville dette rammet selskapene hardt og stanset investeringer i infrastruktur som sikrer forsyningssikkerhet og avlastar kraftnettet. Fornybar Norge er derfor glad for at departementet foreslår at både strømsøtteordningen og Norgespris nå harmoniseres så kundene ivaretas uten at fjernvarmeleverandørene blir skadelidende.

Arbeid med prisregulering

I høringsnotatet omtales NVEs arbeid med prisreguleringsmodell for fjernvarme. Fornybar Norge ga, sammen med flere fjernvarmebedrifter, innspill til prisreguleringsforslaget sommeren 2024. Fjernvarmebransjen mener dagens modell for prisregulering må videreføres fremfor å innføre NVEs forslag, men at dagens forvaltningspraksis må forbedres. Vi ber om at departementet vurderer bransjens innspill i det videre arbeidet med prisreguleringen.

Beregning av prisnivå

Departementet foreslår månedlig gjennomsnittlig spotpris som avregningsnivå. Vi mener at de selskap som i dag benytter en beregning time for time (timesmåling) bør få videreføre denne. Dette vil være likt med tilsvarende praksis i strømmarkedet.

Vi er samtidig kjent med at det finnes fjernvarmeselskaper som per i dag ikke er i stand til å betjene timesmåling som grunnlag for beregning og fakturering. Totalt sett er det imidlertid en svært liten andel av fjernvarmekundene som ikke har timesmålere.

Vi foreslår derfor at fjernvarmekundene som har timesmålere må kunne få Norgespris eller strømstønad basert på timespriser, på samme måte som for strøm. Timesbasert beregning vil gi mer forutsigbarhet også for fjernvarmehusholdningene, tilsvarende begrunnelsen for å legge til grunn timesbasert beregning for strømkunder. For fjernvarmekunder som ikke har timesmålere foreslår vi at de kan tilbys Norgespris eller strømstønad basert på gjennomsnittlig spotpris i en overgangsfase på inntil tre år fra implementeringstidspunktet

Valgfrihet mellom Norgespris og strømstøtte for fjernvarme

I forslaget til Norgespris for strømkunder er det lagt opp til at hver kunde kan velge mellom Norgespris med bindingstid eller strømstøtte. For fjernvarme er de fleste husholdningskunder tilknyttet borettslag og sameier med ett felles målepunkt for fjernvarmetilkobling. Avtale om Norgespris må derfor gjelde alle eller ingen boenheter tilknyttet samme målepunkt, og må avgjøres på boligselskapenes generalforsamling. Vi mener det likevel er en god ordning som gir tilstrekkelig likebehandling med strømkundene.

Vi mener at også kunder av nærvarmeselskap (fjernvarmeselskap uten konsesjon) må kunne velge mellom Norgespris og strømstøtte for fjernvarme. Her som for Norgespris generelt er det behov for god informasjon ut til kundene, slik at de kan fatte informerte valg og være fullt ut innforstått med konsekvensene.

Forbrukstak

Norgespris er foreslått med et forbrukstak for den enkelte strømkunde. For å unngå konkurransevridning mellom oppvarmingsløsninger bør forbrukstaket for fjernvarme gjenspeile forbrukstaket for strøm. Det er foreslått et noe lavere forbrukstak for fjernvarme enn for strøm, enten 4 500, 3 500 eller 2 500 kWh per måned per boenhet.

Vi støtter et forbrukstak som vil bidra til å motivere til energieffektivisering, og at forbrukstaket for fjernvarme bør gjenspeile forbrukstaket for strøm, dvs. som foreslått 10 % under forbrukstak for strøm. Som omtalt i vårt høringssvar for Norgespris til strømkunder mener vi forbrukstaket må harmoniseres mellom Norgespris og strømstøtten. Et forbrukstak for fjernvarmekunder bør dermed harmoniseres med valgt forbrukstak for strømkunder.

Det kan imidlertid være praktiske og administrative utfordringer ved et forbrukstak, da de fleste fjernvarmekundene er borettslag og sameier og hvor kundeforholdet ikke går direkte med hver enkelt boenhet. Et forbrukstak kan medføre ekstra administrasjon og risiko for feil, og vi ber her departementet vurdere hvorvidt nytten av et forbrukstak overgår denne ekstra byrden.

Av hensyn til mindre selskap som ikke er rigget for administrativ håndtering av et forbrukstak, foreslår vi en overgangsperiode før et eventuelt krav om forbrukstak slår inn.

Forvaltning og administrasjon

Fornybar Norge støtter at NVE forvalter ordningene og at fjernvarmeselskapene er avtalepart og står for kundeservice. Vi mener ordningen må utformes så den er enkel å administrere. Det er viktig at det gjøres et godt arbeid med utarbeidelse av veileder, og at denne kommer i god tid før ordningen trer i kraft.

Vi viser også til innsendte høringssvar fra Statkraft Varme, Hafslund Celsio og Norsk Fjernvarme.

Vennlig hilsen
Fornybar Norge

Øistein Schmidt Galaaen
Direktør produksjon og bærekraft

Jon Erling Fonnéløp
Næringspolitisk rådgiver